

בענין הנחת תפילין בחול המועד

יעקב יוסף שכטר

ק"ק בית אברהם

הושענא רבה תשס"ט

יעקב כ"ץ, "תפילין של חול המועד – חילוקי-דעות ומחלוקות ציבוריות בהשפעת הקבלה," הלכה וקבלה (ירושלים, תשמ"ד), עמ' 102-24

תשובות אלו מצאתי מדודי הרב המובהק כה"ר יצחק קארו זלה"ה והעתק'

תשובות אלו מצאתי מדודי הרב המובהק כה"ר יצחק קארו זלה"ה והעתק'
פה אצל תשובותי

שאלה

יבמה שתפסה כל נכסי בעלה ואומרת שאינה רוצה להוציא הנכסים מידה עד שיחלוץ היבם ואז תעשה חשבון עמו ממה שהיא צריכה לגבות מהנכסים ההם בעד כתובתה עם התוספת והיבם אומר שאינו רוצה לחלוץ אלא ליבם ותובע מב"ד שיוציאו הנכסים מידה עד שיתברר הדין מה דינו אם יוציאו ב"ד הנכסים מיד האשה אם לאו ואת"ל שיוציאו מידה אם ישימו אותם ביד שלישי עד שיתברר הדין או אם יתנו הנכסים ביד היורשים:

תשובה זה הדין תלוי בדין איסור והיתר והוא אם מצות יבום קודמת למצות חליצה או אם מצות חליצה קודמת למצות יבום שאם מצות יבום קודמת יוציאו הנכסים מידה אחר שלא הגיע זמן גביית כתובתה ותוספת עד שתחלוץ שדבר פשוט הוא בעל חוב שלא הגיע זמנו לגבות ותפס מנכסי הלוח יוציאו מידו שכל עוד שלא הגיע זמנו לגבות אינו חייב לו כלום וכ"ש אשת איש שתפסה כתובה והתוספת קודם שתתאלמ' או תתגרש שיוציאו מידה לפי שלא הגיע זמנה לגבות ואולי לעולי לא יגיע שאולי תמות בחיי בעלה וכן היבמה שתפסה בחיי היבם ואם כן נאמר דאליבא דמאן דאמר שמצות יבום קודם יוציאו הנכסים מידה וגם יתנום ביד היורשים ואם כן צריך שנדע אם הלכה כמא' דאמר מצות יבום קודם למצות חליצה או מצות חליצה קודמת למצות יבום ולפי דעתי דהלכה כמא' דאמר מצות יבום קודמת בראיות רבות הראיה הראשונה למצות יבום קודמת למצות חליצה היא שאחר שהיא מחלוקת בין התנאים והאמוראים והפוסקים אם מצות יבום קודם למצות חליצה ולא אפסיקא הלכתא כאחד מהם וראינו חכמי הקבלה שסברתם שמצות יבום קודם למצות חליצה א"כ ראוי לפסוק הלכה כהם והשכל גוזר כן שאם חכמי הקבלה פסקו הלכה הפך פסק התלמוד יפסוק הדין כתלמוד ערוך שבידנו אבל אחר שלא נפסקה הלכה בתלמוד וגם כל הפוסקים לא פסקו הלכה כמי אלא איש לדרכו פנו ויש הכרעה בקבלה כאח' מהם ההכרעה היא לחכמי הקבלה וכן מקובלני מרבתי וראיה שהרי בחול המועד יש מחלו' אם ננית תפילין אם לא ולא אפסיקא הלכה כמי ואחר שמצאו חכמי ספרד במדרש הזוהר שמצות תפילין אינה נוהגת בח"ה ושאסור להניחם לא הניחום עוד בח"ה ועוד שבכל ספרד נוהגים בכל הדינים ובכל ענייני איסור והיתר כסברת הרא"ש והוא היה מניחם ומכרך עליהם ומשעה שמצאו המאמר ההוא לא הניחום עוד כל החכמים וכל הקהלות אין גם אחד וכ"ש בדבר דלא אפסיקא הלכתא אלא זה אומר בכה וזה אומר בכה שנכריע כחכמי הקבלה וראיה שחכמי הקבלה סברת' שמצו' יבום קודם למצות חליצה שכתבו שמצות היבום תועלת גדולה לנפש המת כי תגדל הנאת הנפש כשהיא מתגלגלת כמי שהוא קרובה למשפחה יותר לפי שיש לו שייכות גדול עמו וטעם החליצה כי כשאין היבם רוצה ליבם נחשב לו לאכזריו' שהרי אינו רוצה לתועלת נפש אחיו והראוי בזה שתחלוץ לו היבמה נעלו מעל רגלו לסימן ורמז שהוא מסתלק ונשמט מן האחזה זהו לשון החליצה נעלו מלשון חלץ מהם ולשון נעלו לשון שהו' נועל דלת בפני נפש אחיו המת ואמר מעל רגלו לפי

השורה

השורה אחרי ידו המשיכה ה' שרדי
 בר תנחום י"ץ שישאלה את על
 ננה"א אם להנה תפילין של יד בישיבה או
 בעמידה מפני שראית הרבה מן המדקדקים
 בדיקדוק עינות להנה תפילין של יד בישיבה
 דע אתי חדישים מקורב כאו ורועים לחיות
 מכת המקובלים ומדלרשי הנעלמים ומחללי
 הראות לא יביטו באור הזוהר ולא ידעו מוצאו
 ומבואו וכוונתו אלא שכל מצאו בספרי רש"י
 דע אתי שכל רכותי ואבותי הקדושים שישמשו
 גאוני עולם ראיתי מהם שלא נהגו כל אלא
 כדברי התלמוד והפוסקים ואם היה רשבי"י
 עומד לפניו וצוח לשנות המנהג שנהגו
 הקדמונים לא אשמועני ביה כי ברוב דבריו
 ארץ הלכה כמותו וכאשר כתב הקארו"ו וראיה
 לזה שהוא כתב סודות גדולות ואזהרות נפלאות
 שאין לברר שתי ברכות על תפילין של ראש
 ושל יד ואנו לא אשמועני ביה ומברכני שתיים
 גם הוא כתב המנהג תפילין ביה"ה חייב מזה
 ואנחנו מניחים ומברכני עליה ואף שבני א"י
 אינו מניחין תפילין כלל ביה"ה לפי שהשבי"א
 בא וביטל המנהג לפי סברתו שתפס דעת
 ר"י בעל החוס' ולא שחשנו לברר לדברי הזוהר
 ולא תאמר שהחוקים שהיו לפנינו לא ידעו
 מהספרים הדיונים שנמצאו לע"ע ביד הלומדים
 הלא האגור נמי כתב שמצא ג' דינים בתורת

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

צו עין משפט

השורה

ואיבעית אימא. לענין ללא כלי עמלא לא פליגי דדי מונחיה
 היקף אש"י דלא יכיוון ולענין כל תוסף פליגי למיך כי היכי
 ולענין היקף ענין כל תוסף נמי עבר ולרוב גמליה לא לא
 מחזיק למטה לא עבר: ואיבעית אימא אי סבירא לך (ו) דלכ"ע שנה
 זמן תפילין לא לעבור ולא ללא כלי עני
 כונה והלא כל תוסף אלא שנה
 לאו זמן תפילין הוא ובהא פליגי דת"ק
 סבר שלא בזמן זמן אפי' בלא כונה
 מזה הוא תוספת עמה ולרוב גמליה
 שלא בזמן ואפי' ממזמן אין כלן
 רזון מזה ואין כלן תוספת: וזו א'
 נמי לא. דש כלן תוספת שמוסיף
 שנה על החול למטה תפילין: ועוד
 הישן בשמימי בסוכה וליקר. דמוסיף
 שמימי על חולו ואין מזה יחיד
 שמימי בספק שמימי למחלה אלא
 שלא בזמן בלא כונה לאו תוספת
 הוא ולהכי סריק דלי שמימי הוא לא
 מתיקן למחלה כונה: מהוורחא בדשמימי
 מעיקרא בשנה זמן ולאו זמן
 תפילין הוא (ו) וקא מפליגי: ומאן. תנא
 דשמימי ליה דלמך שנה זמן תפילין
 דמוסיף תמי אליביה: ושמימי את
 הווקה. כפרת קדש לי כתיב והיא
 אחת מן פרישות של תפילין: אלא
 לענין פסח. דליכי נה לעיל מינה
 והיא מימימי ימימה משנה תפילין
 דתמרימינין זמן זמן. אלא תנא מלא
 דמי ר' עקיבא היא קרא תפילין
 דמי דס"ל ליה וזנה זמן תפילין
 ללא קא ממעט ליה קרא: והא
 דתנן. כפי"ק דכרימות דף ב':
 הפסח והמילה. אפי"ס שיש בהן כרם
 הואל ואין בהן לכו אלא מנות עשה
 הן אין מביאין על גגתן מטות שאין
 מטות בלא אלא על לאו דכרם
 כדכתיב (ויקרא ד) אשר כל תעשיה וגי'
 לאו נמי איכא. דהא כתיב ושמימי וכל
 שמימי אזהרת לאו היא כרי אבין:
 השמר דלאו והשמר דעשה עשה.
 פי' השמר של מטות קן כגון
 השמר קן פן מכרות כרם וגי'
 (שבת לה) השמר קן פן מקטף וגי'
 (דברים י) השמר כנגד הכרעם
 (שם מה) שלא יקח כרמו. השמר
 דעשה פי' היא דושמרת את המוקף:
 מי שצריכין אותי. ימים שישלל
 נרמין להשמר אות על עמון להכי
 שם מחוקים כדכתיב של הקב"ה
 לאו שמימי ימים טובים הן עמון
 את כן הקב"ה לישדאל כדכתיב
 (שמות לו) כי זאת היא בני ובימימי:
 היעורר בלילה. שאין לו לחוש שמה

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

צו עין משפט

הא דמי פיר מהל
 תפילין כללי יסג
 פסין כן שמימי א"ת
 פי' ספק ב':
 ב' ב' וי' וי' וי' וי'
 ספק א': ס' ס' ס'
 ספק ב': ס' ס' ס'
 ז' ג' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 קצו ספק ספק ב'
 ספק עין כע:
 ח' ד' ט"ו ט"ו ט"ו ט"ו
 מילת ספק ב' ספק
 פסין כן שמימי יד
 ס' ד':
 ה' ט' ט' ט' ט' ט'
 (ה ספק ב' כתיב):

לורבא מרובא דמי לפלידא דמי
קלא כיון דנכט נכט ופי' זה חזק
לשון נחמ: **מתני'** ואם אית
מחמט. המטה לטה: או שאין לו
מה יאכל. לטופר: אפילו בספר
עזרא. ס'ת של עזרא ואני שמעתי
עזרה בה' ופי' ספר מונה היה
בעזרה שממנו היו מניחים כל ספרי
גולה: לעגמו. לקיים זה המטה
אבל לנבור למטר דרך שפירות
היה חשיב מלאכה כדאמרינן לעיל
(דף יג.) "אנכרא דכין דלוא אברא
קסקיל שרשיי בעלמא הוא ושרי:

לו אם: *דומי דמתא יומא ופלגא. ודני מילי דלא פסק בני בני, אבל פסק בני בני. לית לן בה; וכו' פסק
בני בני לא אמרן אלא דלא פסק מרמת דראה, אבל פסק מרמת דראה לא; ואלא אמרן אלא דלא הדר נכט, אבל
הדר נכט לא; ואלא אמרן אלא דלית ליה איביס, אבל אית ליה איביס איביס הוא דאפקיה לקלא. **מתני'** *אין
כותבין שמי' רוב במועד; ואם אינו מאמינו, או שאין לו מה יאכל. הרי זה יכתוב. *אין כותבין ספרים, תפילין
ומוזות במועד, ואין מגידין אות אחת אפילו בספר עזרא; רבי יהודה אומר: כותבין אותם תפילין ומוזות לעצמן,

ואלו מוגלדין פרק שלישי מועד קמן יט

ועוס על ידיו. המושין אבל לא בידו בין אבשתי ופסק דרך
חול: **גמ'** לאמריס כבוס. ולא כסבר: מטרס ומוכר שלי. ק
עשה כל מוח סג: כדי פרנסטו. כדאוותה ולא מיירי כמו שאין
לו מה יאכל: אבל לא כבאן. עטולה בחוס כדי שוכל לשחרו ופי':

מתני' סוקר מו שלשה ימים
קודם הרגל. האלו ושקד אבילות
איש אלא שלשה ימים: בטלס ממנו
גורם טעמס. דלחמך הרגל איש
לרין למח ויהר: שמוס ימים.
קודם הרגל בטלה ממנו גורם טעמס
דהאילו והחול ויס אחד מן הטעמס
איט לרין לשמור כלום לאחד הרגל
דיו שלשים אלא *ימתר להלחך
בהטעמס בגיטוק והספיקה: טעס
פולס. ארע טכס מינו אכלו עולה
למנין טעמס: ואינס פסקס. דלחמך
טכס לרין להטלו טעמס ומו אכלות
טס טעמס: וסרגולס פסקוקין.
דכי קבר מחו שלשה ימים קודם
הרגל מפסק האבילות למחר ולאחר
הרגל אין טעמס כלום: ואין טולין.
דכי קבר מחו בפתך הרגל דלא בטלה
ממנו גורם ז' אין ומו הרגל עולין
למנין ז' ימי אבילות אלא לאחד הרגל
לרין לטכ ז' ימי אבילות ז' הול
סכדיו אבל בהטק מלחיו ואין
עולין דכי קבר חמ מהו טג יומס
לפני הרגל דלא בטלה ממנו גורם
טכס אין ומו הרגל עולין למנין
טכס ומו אכלו אלא לאחד הרגל
לרין לטכ ה' ימי אכלות להטלוס
לפני יומס טכס לטכ הרגל (ה) וחלי
אומר כי טעמס סופר הוא דמה
שנכר *שלשה ימים לפני הרגל לחו
דוקא וחשילו טעס אהת לפני הרגל
טכס ממנו גורם טכס הרגל
מסקוק: פסקס גיום פסקס.
שאין לעגרה הטולין כל ז' ואינו
אלא יום אחד: טכסס. ודני טכס
דעולה וארס מפקק: רלס טכסס טכסס.
אחך: **גמ'** גורם. שלשים בטלו אבל ימים לא בטלו שלשים יום
לא בטלו דעדין הלויין וטומטו: פלי טכסל יומס לא בטלו.
למחר בלוח ענין לא בטלו יומס: טכס לא גילה טכס
הרגל. דכי בטלו גורם טכסס ואיכיו ליה לנגויו טכס
הרגל ולא גילה: אמור גלגל אחר הרגל. כל שלשים יום:
והתייל

לחמך כיושלמי חד כי כס אובד תשילו בחולא דמועדא אחא לקמיה דרב מתנא פי' שכותב לו לפי שהיה סופר כדאמרינן במתני' (דף יג.)
טעמס לקמיה דרבס בר כ' חנה אמר ליה יזל כ' ליה תפילין וחת כהן לך דתין סופר אדם תפילין לעגמו אחא לקמיה דרב אמר ליה
כותב ליה פירוס בלא העברה מתני' שלגא על רב כותב אדם תפילין ומזהו לעגמו חז לאחד רב רב פהר לה כותב לה לטעמס פירוס רב
מעמוד המטה להיחס אחד חומד אבל להניח טעמס שוי ובלאבות גזולות פסק דלחמך להניח תפילין בחולו של מעט ולטעמס שממעט
טעמות וימס עובס וימס ימס וימס מהסבר טפס דמעט חול של מעט ומתן דרש (מחמך דף יג.) מקן לוחו יגרו טעמות וימס טעמס
סק בעלמא אוח יס למר לפי שאין עושין מלאכה כי אם בדבר האבד אבל קשה לנחוי דפירשית בעלי (דף יג.) ליה מקון) דמלאכה דחול
המועד מרובס היס ממעט לוח יס למר חוליו וכולמ חלה ויטכ כטיסה אין לרין אוח ואם הוא אמת דבגול המועד חייב בתפילין יס
למר האילו ועושין מלאכה כי אין אוח וימס וימס גמי לא ממעט אלא חייב דחלקת משאר יומס: **הקבר** אה מחו. לבני נקט
קובר דאבילות מעטס סומחט הגולו כדאמרינן לקמן (דף יז.) כי הוא עיקר אבילות למה מילי ואמרינן
לקמן (טס) שלשה ימים נכט: **מתני'** טעמל לא בטלו. הכס הוא נחא עסי' לגרוס יומס לענין מלי לא בטלו אין לרין לבניס דהוא הוא:

עין השפט
בר מצוה
צח אב הוי' הוי'
מטותס חס טלה
י' מוטס ח' ח' ס'
קחה טפס ג'
צ' מ' הוי' הוי' מכל'
אבל טלה א טכס
עין כ' מוטס ח' ס'
ט טפס א'
ק' ה' הוי' טס טכס ג'
מוטס טס ס' ט' ט' ט'
ט טפס ח'
ק' ה' הוי' טס טכס ג'
ט' ט' טפס ח' ו'
ק' ה' הוי' טס טכס ג'
ט' ט' טפס ח' ו':

מסורת
הדשים

ה' (א) רש"י ר"י
ו' (ב) רש"י ר"י
ו' (ג) רש"י ר"י
ו' (ד) רש"י ר"י
ו' (ה) רש"י ר"י
ו' (ו) רש"י ר"י
ו' (ז) רש"י ר"י
ו' (ח) רש"י ר"י
ו' (ט) רש"י ר"י
ו' (י) רש"י ר"י
ו' (יא) רש"י ר"י
ו' (יב) רש"י ר"י
ו' (יג) רש"י ר"י
ו' (יד) רש"י ר"י
ו' (טו) רש"י ר"י
ו' (טז) רש"י ר"י
ו' (יז) רש"י ר"י
ו' (יח) רש"י ר"י
ו' (יט) רש"י ר"י
ו' (כ) רש"י ר"י
ו' (כא) רש"י ר"י
ו' (כב) רש"י ר"י
ו' (כג) רש"י ר"י
ו' (כד) רש"י ר"י
ו' (כה) רש"י ר"י
ו' (כו) רש"י ר"י
ו' (כז) רש"י ר"י
ו' (כח) רש"י ר"י
ו' (כט) רש"י ר"י
ו' (ל) רש"י ר"י

קרבן העדה ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קמן פני משה יא 21

היינו כדפרישתי במתני' : ח"ל ר"י וי"ט א"כ שאם אין ללבלב לאטל מותר לעשות מלאכתו אחת מתוך כל המלאכות בחול המועד שרוב אומנים עושים כדו פרטנס : למטה שעברה - שכבר הלכה לו ואם לא יכאב ויסוד וי"ט דבר האבד דשרי : או שאין לו מה יאכל - למה הוא שומע

היינו כדפרישתי במתני' : ח"ל ר"י וי"ט א"כ שאם אין ללבלב לאטל מותר לעשות מלאכתו אחת מתוך כל המלאכות בחול המועד שרוב אומנים עושים כדו פרטנס : למטה שעברה - שכבר הלכה לו ואם לא יכאב ויסוד וי"ט דבר האבד דשרי : או שאין לו מה יאכל - למה הוא שומע

מסדר הש"ס

אי שאין לו מה יאכל ללבלב אמר לו ר' יוסי אם אומר את בן נמצאתה מתיר את האומנות במועד אלא אם אינו מאמינו למלואה שעברה או שאין לו מה יאכל למלואה הבאה (א) חר בר נש אוכד תפילין במועדא אתא לגבי ר' הננאל ושלחה לגבי ר' אבא בר נתן א"ל הב לי תפילך וזיל כתוב לך א"ל רב ר' אייל כתוב ליה מתניתא פליגא על רב כותב הוא אדם תפילין ומוזיה לעצמו הא לאחר לא פתח לה ככותב להניח וטווה על ירכיבו תבלת לציצתו ר' רב יהודה בשם שמואל ר' אבהו בשם ר"י טווה ואפילו כפלך רב אמר טווה כפלך בין לו בין לאחר מתניתא פליגא על רב וטווה על ירכיבו תבלת לציצתו הא לאחר לא פתח לה בטווה להניח :

היינו כדפרישתי במתני' : ח"ל ר"י וי"ט א"כ שאם אין ללבלב לאטל מותר לעשות מלאכתו אחת מתוך כל המלאכות בחול המועד שרוב אומנים עושים כדו פרטנס : למטה שעברה - שכבר הלכה לו ואם לא יכאב ויסוד וי"ט דבר האבד דשרי : או שאין לו מה יאכל - למה הוא שומע

הלכה המתני'
 ימים קודם הרגל - ונהג אבותינו ג' ימים בטנה מונט גזירת שבעה - וגזירת שבעה היא שאסור ברחליה המון כל שבעה ואפי' מקצת גופו ונטול כל גופו ואסור בכנסו בגדיו ובסוכה ובגטלה הסגול ובהשמים אהמה ובשפיתיה מלאכה וישאלית שלום

מ"ק י"ט ב

סימנים ולא כל ימים פרט לשבתות וימים טובים.
 ותלכתא (א) אסור להניח תפילין בשבתות ובימים טובים דכתבי ושמת את החקה הזאת למועדה וכו'. ואסור להניח תפילין בחולו של מועד.
 לגאון (ב). השקה כאב גדלה עתיקא הוא נתחייב כחפילין וכן מנהג כשתי ישיבות ובחול המועד אין מניחין כשבת ויום טוב.
 סר רב ששנא גאון ז"ל (א).
 והשקה כאב גופו כחור להניח תפילין והוא כבר אמרינן אבל מותר

811 א
 811 א
 811 א

בית הבריה
 ודף י"ח ע"ב וי"ט ע"א
 שהוא עומד לקרות בו במעמד כל ישראל (א) ולהעתיק ולהגיה ממנו ספר תורה למלך (ב). ר' יהודה מתיר לכתוב לעצמו ספרים (ג) תפילין ומזוזות. ויש מי שמוכיח (ד) מכאן שמניחין תפילין בחולו של מועד ואינו קרוי אות ביום טוב. שאם לא כן איך הותרה עשייתן במועד. וכן שמענו שנוהגין בצרפת. אבל בספרד נהגו שלא להניח (ה). הואיל ורוב המלאכות נאסרו בו. וכן שיש בהם קרבן יום טוב. ר"ל קרבן מוסף. הרי הוא אות. ולא הותרה עשייתו במשנה זו אלא כדי להניח לאחר המועד (ו). וכגון שגודמן לו עכשו מי שמלמדו ולא יודמן לו אחר הרגל. ומכל מקום יראה שאף לשה זו מכל מקום אין איסור בהנחתם (ז). שהרי חולו של מועד אין בו איסור הוצאה ומשואי (ח) וטלול (ט). אלא שלדעתם אין מברכין בהנחתם. וכן שמענו על קצת רבני צרפת מן המובהקים שבאחרוניהם שנוהגין להניחם בלא ברכה (י). וכן הדברים נראין. וכן כתבו גדולי המפרשים בתשובת שאלה. ושם כתבו שביום טוב אחרון של ימים אחרונים אין ראוי להניחם כלל (יא) אבל בפורים מניחין אותם. ובתשעה באב כתבו בה מי שערב לו לעשות כן יעשה. אבל אני לא הנחתים מעולם.

מ"א ו
 מ"א ו
 מ"א ו

תרצ) ולענין הנחת תפילין בחולו של מועד ששאלת מה דעתי אני סובר שאין מניחין שגם הם אות שהרי חולו של מועד אסור בכל מלאכה שאינה מלאכה האבד ומלאכה דאורייתא היא במועד דכולהו תנאי מייתו לה מקרא בחגיגה (פ"ב דף י"ח) וכן מוכיח גם כן בשילהי שמעתא דפרק קמא דעבודה זרה (דף כ"א ב') וכן דעת רבותינו בעלי התוספות וכן דעת הראב"ד ז"ל אף על פי שהתירו לכתוב אותם לעצמו בחולו של מועד וכן אנו נוהגין.

הנהגתנו
 הנהגתנו

עד שיהי' מניחן עד ששקע המים ר' יעקב אומר עד שחללה זמ' מן השוק והכ"א עד זמן שיהי' ומודים חכמים שאם חלץ ליכנס לבית הכסא ושקעה המים שוב אין מניחין. תנא ושמתה את התקע האת למימיה ימימיה ימימיה ולא לית' מניחין ולא כל ימים פרט לפחות ימימיה טובים דכרי' ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר לא נאמר חוקה זמ' אלא לענין ספק בלד דקא סבר ליה זמן תפילין אכל שבתות וי"ט לאו זמן תפילין ושקעא ליה מוסיף לאות על ידך ולא שבתות וי"ט שהן עממן אית. וכיון דהוינא דתנאי דברייתא קמייתא בלתי ס"ל ליה לאו זמן תפילין הכי ק"ל דלחן הלכה כר"ע מחבירי (רס"י כהנא פד: הלכות טולס ד"ס שער ה'). מיהו פלוגתיהו בהנחה לכתחלה דל"י עקיב' מניחין לכתחלה ולהך רבנן אין מניחין לכתחלה כדתינא ביהדיא ומודים חכמים שאם חלץ וכו' כלומר אפילו לא חלץ אלא ליכנס לבית הכסא שהוא חולץ ע"מ לחזור ולהניח בין שקעה תמא אח"כ שוב אין מניחין. וי"ט רבינו זמן הנחת תפילין כלומר זמן הנחתן כחללה ביום ולא בלילה.

במסכת וימירו דנינו לכתחלה ימימיה טובים ומיהו גמיה דתנא קמיה דר' עקיבא משום דלע"ז דפקוקין ללא כוונתיה הינו דוקא גמאי דאמר ליה זמן תפילין הוא משום דכל הך רבנן פליגי ב"יה אכל בשבתות וי"ט כ"ע מודו ליה לענין דיהא אלא דר"י הגלילי מיהו לה מהד קרא קרא ור"ע מיהו לה מהד קרא קרא ור"ע מהבירי (עמונין מו: כהנא פד:). ומתקן הפוסקים בחולו של מועד שיש מהם אומרים דכלל ימימיה טובים הם ואין מניחין בהם תפילין וי"ט שמניחין וכן *נראה מדברי רבינו שכתב בפ' (י) (י) [מ' משביתת י"ט (ה"ט)] כותב אדם תפילין לעלמו. ומנהג העולם היה להניחן עד שבינו רבנן כתיבא בספרד מלאו בספר הזהר לשיר הסודים (וה"פ ליה שמנין או ב"י ע"ה) שני שמניח תפילין בחול המועד כמו שקולץ בנטישום ומנעו מלהניח עד בחול המועד: * בני"י פ"י הקמה ונכס"מ ה"י וי"ט (והפס"ג הענין ע"ה) מן שנתו סוגר שם שאין מניחין. ויחזן שאין חזר בו מן מניח' שם. ועי' באחרונים שם' המפתח פ"ד וס"ט.

פרק ראשון

א ששת ימים האלו שאסרו הכתוב בעשיית מלאכה שהן ראשון ושביעי של פסח וראשון ושמיני של חג הסוכות וביום חג השבועות ובאחד לחדש השביעי הן הנקראין ימים טובים. ושבתת כולן שוה שהן אסורין בכל מלאכת עבודה חוץ ממלאכה שהיא לצורך אכילה שנאמר אך אשר יאכל לכל נפש וגו' :

ה' ימים טובים י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

ל' ימים טובים י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

סימן נו

ב"ה וירצובוה תקיעת ח"ק.

בפלוגתא שבין הפוסקים אם מניחין תפילין בחוה"ב :

תשובה ידוע שבש"ע (סי' ל"ח) חוסר להניח אצל הרמ"א ע"פ הרמ"א כחב שחוס"מ חייב בתפילין וכו' החוס' מנחות (דף ל"ו) והגהות חב"י ספ"ק דבינה. ולכאורה יש להביא ראיה דגם שיטת רש"י בן דבסוכה (דף מ"ו) ד"ה היו לפניו מנחת הרבה פ' רש"י לישב בסוכה ולהניח תפילין. וזה ע"כ בחוה"מ חייבי. אבל בחוה"ב כדכתיב שאין זה ראיה ד"ל רש"י נקט בן למשל אי ס"ל תנא דברייתא כמ"ד שנת וי"ט זמן תפילין הוא. או ש"ל דשני חלקות הן שרש"י נקט למשל מנחת שרגילין לבוא יחד כגון לישב ולגב ולישב בסוכה או להניח תפילין ולהשתעף בלילה. אמנם יתכן יש גבויא קלח ראיה דמניחין תפילין בחוה"מ ע"פ מה דאמרינן בשבת (דף ל"ה ע"ב) ר"י הגמ"א אומר שלישיית לחלוץ תפילין ובסוכה (דף ל"ג ע"ב) אמרינן דבע"ש שבתוך חג היה במקדש חרבעים ושמהם תקיעות ובתוס' הג' להבטיל את העם ממלאכה וסייעו ע"כ בחוה"מ דבי"ט לא שייך לומר כן. והבשחא ממנ"פ שיש להביא ראיה מסתם מתניחין שם שבתות"מ מניחין תפילין. דאי אמרת שאין מניחין ח"כ לר' בניר חדא תקיעה ולה' הוי רק מ"ז תקיעות ולמה לא אמרינן שם בגמ' לימא מתני' דלא כר' כמו דאמרינן שם לימא מתני' דלא כר' אלא ע"כ מוכח לכאורה דמניחין תפילין בחוה"מ: ואין להשיב ע"ז דע"פ מה דאמרינן עירובין (דף ל"ו) וקדושין (דף ל"ב) ר' יהודה ס"ל שנת וי"ט זמן תפילין ח"כ י"ל דר"י בסוכה ג"כ נזה לשיטתו אזיל וספיה כוי לכו מ"ח תקיעות במקדש. זה אינו דשם נשנה ר' יהודה חסם שסוף ר"י בן אלעאי ובשבת שם הוא ר"י הגמ"א. ולא מלינו שר' סובר שו"ע זמן תפילין. וכן אין להשיב אם לוקמינן מתניחין כמ"ד חוס"מ חייב בתפילין ח"כ שנת וי"ט ג"כ חייב בתפילין ולפ"ז באתם אין לריך תקיעה כלל כדי להלחן תפילין. גם זה אינו דמלכד שאין זה מוכרח דמ"ד חוס"מ זמן תפילין דס"ל ע"כ דשנת וי"ט ג"כ אמ' בלא"ה הא מוכח ממנ"פ החוס' (דף ל"ו) דגם למ"ד שנת זמן תפילין לריך לחלוץ למאח מסתמא ודאי לאחיינוכו ארבע אמות בל"ה וכו' גם כן לריך תקיעה שלא לשלול התפילין בל"ה ולכן ל"ע. הקפן יעקב :

נכנסה: יום ראשון מצות לרוב. לזכירתה ועיקר זכירתה נכנסה: מכאן ואילך מצות קניין. רבן יוחנן בן זלפי וסיעתו והרבנן לא נציל נכנסה: ואף רב סור לא כל שבעה. בני נכנסה למנחת לולב וקף על גב דמדרבנן הוא בני נכנסה: דאמר רב. נגזר מנחה דמדרבנן היא ועני נכנסה הכל נמי לא שנה: הרואה גז חנוכה. קאי על שלא הוליק נציתו ועוד נכנסה הרבים ורואה אותה בפתיח ישראל שמינה להניח נפתח לריך לריך על יחידהא: מברך שמים. שהמינו ושעשה נסים שאין על הרוחא לריך להוליק הנה: מכאן ואילך. זמן יחול: המדליק מברך. להוליק גז ושעשה נסים: והרואה. שעשה נסים למדינה: והיכן צונו. הוליק וסוף מדמיה: מתני לה בהדיא. להא דרז גבי לולב ולא שמע לה מללל דנה מנחה: מברך שמים. לישב בסוכה חמין: מצות הרבה. לישב לולב לשב בסוכה להניח תפילין להשתעף ע"פ המצות. ולא די' קלן: כל יום ויום מעין ברכותיו. של שנת מעין של שנת של חול מעין של חול של יו"ט מעין של יו"ט המאורע: מחזיק

דברי רבי וחכמים אומרים אינו מברך אלא שחרית בלבד אתמר אביי אמר הלכתא כרבי ורבא אמר הלכתא כרבנן אמר רב מרי ברה דבת שמואל חוינא ליה לרבא דלא עביד כשמעתיא אלא מקדים וקאי ועייל לבית הכסא ונפיק ומשי ידיה ומנח תפילין ומברך וכי אצטרך יומנא ארתינא עייל לבית הכסא ונפיק ומשי ידיה ומנח תפילין ומברך ואנן נמי כרבי עבדינן יומברכין כל שבעה אמר מר זוטרא חוינא ליה לרב פפי דכל אימת דמנח תפילין מברך רבנן דבי רב איש כל אימת דמשמיש בהו מברכי אמר רב יודיה אמר שמואל מצות לולב כל שבעה ור' יהושע בן לוי אמר יום ראשון מצות לולב מכאן ואילך מצות זקנים ורבי יצחק אמר כל יומא מצות זקנים ואפילו יום ראשון והא קיימא לן דיום ראשון דאורייתא אימא בר מיום ראשון אי הכי היינו דרבי יהושע בן לוי אימא וכן אמר רבי יצחק ואף רב סבר כל שבעה מצות לולב *דאמר רבי חימי בר אשי אמר רב המדליק גז של חנוכה רבי אשי לברך רבי ירמיה אמר הרואה גז של חנוכה צריך לברך מאי מברך אמר רב יהודה יום ראשון המדליק מברך שלש ירואה מברך שמים מכאן ואילך ימדליק וצונו להדליק גז (של) חנוכה והיכן צונו מלא חסור ורב נחמן בר יצחק אמר *שאל אביך ויגדך (*מאי מבעט זמן אימא מבעט גם גם כל יומא איתיה) רב נחמן בר יצחק מתני לה בהדיא אמר רב כל שבעה מצות לולב ה"ד תקיעה סוכה לעצמו אומר ברוך שהחיינו כו' נכנס לישב בה אמר ברוך אשר קדשנו כו' היתה עשייה ועומדת אם יכול לחדש בה דבר מברך אם לאו לכשיכנס לישב בה מברך שמים אמר רב אשי *חוינא ליה לרב בהנא דקאמר להו לכוליהו אכסא דקדושתא ת"ד היו לפניו מצות הרבה אימר ברוך אמר רבא אמר רבי יודיה וצונו על המצות דבי יהודה אמר מברך על כל אחת ואחת בפני עצמה א"י וירא ואיתמא רבי חנינא בר פפא הלכתא כרבי יהודה ואמר רבי יודיה ואיתמא רבי חנינא בר פפא מ"ט דרבי יהודה דכתיב *ברוך ה' יום ויום *וכי ביום מברכין אותו ובלילה אין מברכין אותו אלא בא לומר לך בכל יום ויום תן לו מעין ברכותיו הוא נמי בכל דבר ודבר תן לו מעין ברכותיו *ואמר ר' יודיה ואיתמא ר' חנינא בר פפא בא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם כלי ריקן

הגהות הב"ח (ה) רש"י ד"ה הוסיף על וכו' נכר על יחיה יחלשה:

הגהות הבר"א (א) רש"י ד"ה סוכה (שם) מוכח לכו' מתקן וכו' על עשיית סוכה:

ס"ה כ"ג ע"ה

דרכים ל"ג

ס"ה י"ג

דרכים י"ג

מדינת ישראל
 משרד המשפטים
 תל אביב

מדינת ישראל
 משרד המשפטים
 תל אביב

נמורה וכן משמע מדויק לעיל הא והיא היתה חלק והיא חשבת פרק כמה מליקון
 דסקינת החמה ר"ל לילה: לעיל שם לשבטות ויש משפט היה הר"ן בחול המועד מן
 מחול דלא סו חיה לוח כיון דמחשבותיה שרי בעשיית מלאכה דקראי בש"ק דמגינה
 למאכלת רמה כדפי' רחא ומשאר להניחם לו דלמלא כיון דהיינו בחלום יש לגבי אסור
 חזק ויחיד כשה וקרינתה לוח קרינת ביה ואסור להניח ופי' רחא חיה משהו בתרא
 דפי' טבא רחם השלין לעלמו וליהיה למליש ועוד רחיה מן היחשמי ופי' רחא חיה משהו
 אסור ליה חשלו בחולא דמועדא אהא לנביה דרב ("מגולל") שלחה לרבה בר בר חנה
 אמר ליה זיל כתוב ליה (ה) ("ובא") ("יאלו הכ") ליה דרך וקאמר מהני' פליגא עליה דרב
 טבא רחם השלין ומחושא לעלמו הא לאסור לא פירי דרב וקאמר מהני' פליגא עליה דרב
 ויש לחות דלגיבא דר' יהודה רחיה ליה ר"ס המולא שבה זמן השלין והבי אית ליה לה'
 מיר ומיה אית נראה דאפי' לרבך לומר דלאה שבת זמן השלין ודך יתכן לומר דרב
 יסבור דלא ככולהו אמוראי דהבא דפי' שבת ויש' לאו זמא ובפי' א השולת אמריק עבר
 שבת השלין לפני רבו יאל לחיות ואפי' ה"ה אשה דגמר לה לה דמסור ואסמא שבת
 מי שמהו מ"ס שהיון נרמא ולכן שים קטנים פטורין מק"ס והשלין ("ואפי' ע"כ שבת ויש' לאו זמן השלין
 והיה מ"ס שהיון נרמא ולכן שים קטנים פטורין מק"ס והשלין ("ואפי' ע"כ שבת ויש' לאו זמן השלין
 דחול המועד חייב בהשלין ר"י ובסמ"ק וכן בספ"ה פי' דיש להניח בלא ברכה ומיהו מהר"ם
 היה מברך עליהם מהר"ם דירושלמי שהבאתי מלפני. אמר רבה בר בר חנה חייב אדם
 למשום הפסולו כל מהו ק"ו מין שלא היה בו אלא אכירה אחת אמרה שורה והיה על
 מנחו המיד שלא יסח דעיה ממש השלין שים בהן כשה אכירה לא כל שכן. ת"ר ידך
 זו שאלה שאל' וקשרתם והתבטחם מה הכיפה בימין אף קדימה בימין וכוון דקשריה בימין

פרק חול המועד

סימן לא

פרסי רחמי דינים המבוארים בזה הסימן
 (א) שבת ויום טוב לאו זמן תפילין הן (ב) דרך חול המועד:

- א (א) שבת ויום טוב לאו זמן תפילין הן:
- ב (ב) וחולו של מועד יש מסתפקין בו אם הוא זמן תפילין ומניחין אותן בלא ברכה. ואדוני אבי הרא"ש ז"ל היה מניחין ומברך עליהן:

פוסק

לא א שבת ויום טוב לאו זמן תפילין הן. פשוט בסוף פרק הקומץ (ט:):

ב וחולו של מועד יש מסתפקין בו וכו'. התוספות בסוף פרק הקומץ (ט: ד"ה יאלו) כתבו אהא דלמריקן יאלו שנתום וימים טובים שהם עלמס קריים אוח לאו משום דאסירי בעשיית מלאכה דאפילו חול המועד דשרי בעשיית מלאכה איכא אוח נפסח דאסור באכילת חמץ ובסוכות דחייב בסוכה ומיהו בפרק בתרא דמועד קטן (יש) משמע דחולו של מועד חייב בתפילין ומיהו לאו רחיה היא דהנך

נחאי לטעמייהו דאית להו שנת זמן תפילין הוא ואח"כ הביאו רחיה מירושלמי (מו"ק פ"ג ה"ד) דחול המועד חייב בתפילין והרא"ש (הל' תפילין סי' טו) כתב כל זה וכתב הילכך מסתברא לפרש גמרא דילן דלא פליגא אירושלמי ונפרש ימים טובים דומיא דשבתות דאות שלהן שמירת שנת מעשיית מלאכה וכתב עוד שנספר העמים כתוב בשם גאון שאסור להניח תפילין בחול המועד והרא"ש דחה דבריו ואח"כ כתב יש שמניחין תפילין בלא ברכה והמברך לא הפסיד ע"כ והמרדכי (הל' תפילין יג) כתב בשם ר"י דנראה רחיה גמורה מן הירושלמי דחול המועד חייב בתפילין וכתב עוד ובסמ"ק (סי' קנ"ג ד) וכן נספר התרומה פירשו דיש להניח בלא ברכה ומיהו מהר"ם היה מברך עליהם מהיהא דירושלמי שהבאתי עכ"ל והרשב"א כתב בשבועה (ח"א סי' תר, וצמיחוסות סי' רלו) שאין מניחין תפילין בחול המועד וכן דעת התוספות והראש"ד ז"ל וכן אנו נוהגים עכ"ל:

בית הדין
בירושלים

ועבשיו נהגו
כל צני ספרד שלא להניחם בחול
המועד ושמתיו שמקודם היו
מניחים אותם בחול המועד כדברי
הרא"ש והא"כ מאלו שכתב רבי
שמעון צר יומי במאמר אחד שאסור
להניחם בחול המועד ועל כן נמנעו
מלהניחם בחול המועד (א) וכן כתב
מורי דודי הה"ר יצחק קארול ז"ל
במשו"ב והמאמר ההוא איפיה

במדרש העולם לשיר השירים (וזהו מדע פסוק מונקאטש שה"ש מ.) על פסוק (שיר השירים א ג) לריח שמניך טובים זה לשונו רב המנונא
בנה הכי אחר אליו אינון ימים דליקרון טובים ואינון מפילין דרישא דקדושא בריך הוא מנת להון ועל דא איקרון טובים בגין דאינון
נהרין דרישא דקדושא עילאה ובכל אחר ימים טובים אינון מפילין דרישא דקדושה מנת להון חולו של מועד דלא איקרי יום טוב אלא אלון
תפילין דדרועא דהא לית לה לסיחא מגרמא כלום אלא מנהירו דיום טוב תפילין דדרועא דהאיה תפילין של יד לא נהירו אלא מגו
נהירו דתפילין של ראש תפלה דרישא יום טוב ואינטריך מדוא בגוונא דליה ובגיי כך באלין יומין דאינון תפילין דמארי עלמא אסור לאנחא שאר תפילין
לענין עבדחא בגוונא דיום טוב ואינטריך מדוא בגוונא דליה ובגיי כך באלין יומין דאינון תפילין דמארי עלמא אסור לאנחא שאר תפילין
דהא אלון יומין דאינון תפילין עילאין שראן על רישיהון דירשאל קדישין. רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אבוי דרבי יוחנן דרישא דשריין
על רישיהון דירשאל קדישין ביום טוב תפילין דדרועא דהאיה חולו של מועד היך אן אחידן לה א"ל בגין דאן אחידן לה ואיהי יד
כהה אסור למיעבד עבדחא בסקטרא דליה ואינטריך למעבד מדוא בסקטרא דתפילין דרישא ועמא קדישא אחידן תפילין ושירא עלייהו ביום
טוב ובחולו של מועד ואסיר לאעבדא תפילין דמארי עלמא ולאנחא תפילין אחרנין דאינון דוגמא דדיוקנא לתתא. למלכא דנעבי לנטרא
לעבדיה א"ל עביד דיוקנא דתומתא דלי כל זמנא דההוא דיוקנא יתחזי עלך כולי עלמא זיועון וידחלון מיך לכתב מגו רתימו עילאה
דקא רתימ ליה מלכא יבז בדיה תומתא דגושפנקא עילאה דליה כיון דאחיד תומתא עילאה דמלכא בדיה שציק מנייה ההוא דיוקנא
דאיהו עבד אי ההוא עבדא דמי תומתא עילאה דמלכא בגין ההוא תומתא דאיהו עבד ודאי צר קטולא הוא ההוא עבדא בגין דאיהו עבד
קלנא בתומתא דמלכא ולא מייש ליה ובגיי כך אסיר לעמא קדישא לדסיחא תומתא דמלכא עילאה דשרא עלן בגין דיוקנא דאן עבדן
האי צמועד ובחולו של מועד וכל שכן בשבת דכולא שרא עלן. ומאחר שבחלומא דידן לא נתבאר דין זה צפירוש מי יערב לנו לגשת
לעבר בנקום עשה על דברי רבי שמעון בן יומי המפליג כל כך באיסור הנחתן:

ל"ב פרטי רמזי דינים המחודשים המבוארים בזה הסימן

[ג] איזה דיו כשר לתפילין: אם כתב אות אחת בזהב או שזרק עליה זהב: [ד] פירוש מה הוא קלף ומה הוא דוכסוסטוס: אם צריך לעבד בעפצים:
[ח] אי שגי במחשבה שהוא מעבדו לשמה: עיבוד לשם מזוזה או ספר תורה אם כשר לתפילין: [י] מה מה סימן עושים בעורות כשמניחים אותם ביד
גוי לעבד: [יא] עור שנעבד שלא לשמו אם יש לו תיקון: [טו-טז] ברבך הפשוט אפילו איקרי ליה ינוקא כהלכתו פסול: אותיות שרגליהם מגיעים
לסוף הקלף בלי הקף גייל מתחלתם: [יז] אימתי פוסל דבוק האות ואימתי אינו פוסל: [יח] מ"ם פתוחה שנסתמה אם צריך לגרור לה האות: אותיות

דרכי משה

א (א) אב"ל בכל גלילותינו מניחין במועד ומברכין עליהן כדברי הרא"ש אלא שאין מברכין עליהן בקול רם בבית הכנסת כמו בשאר
ימות החול:

מ"ו מגן דוד אח לרא הלכות תפילין מן אברהם נ"ו בן באר הגולה

(ה) כיון שהשנים יורא לנר כל בני שושב נעננא אסור דמידי שמיא אלא כיון שהשנים יורא לנר. ודוקא שכולי כרגליו אבל חוכב לו יושב בקרון
ישן דלא תיילא טיטנא קמי על הארס. וכנ"י כחונ טעם סמ"ק שר טעם אסור להניח תפילין דהיי"ה שמה יתן נכס (ל"ט) ועמ"ס (ס"ד) כ"ו: ו י יתן ידו
לסחר נכסיהם לנר דהיי"ה שמה יאכדו מנט אלב טע"ס לא ס"ל טעם זה
דלא נכ"ס כהן דוקא מנאל מ"ו אלב לכתחלה אסור להניחם ולא מנ"י
עמ"ס (ס"ד) ודא"ל דכחנ כ"ס טע"ס אל"ל לנלן ימינו כיון נלן פנמו אלב לא כריבים
עמ"ס ס"ד י"ח: ז הסתכל תפלת סוכת
אלב אם הוא לא הסתכל מריחא אפי"ס
שאינון הסתכלו מותר להניח תפילין כ"ט
כ"ד (ס"ד) נכ"ס טע"ס דהא תפילין כלילא
נמי יתן אלב דכחנ כ"ס טע"ס אל"ל
ל"א א בשבת ויר"ש אסור. ולא הניח
בשבת נכ"ס טע"ס סוכת מנ"י
מוסף (רש"י) כ"ו (ל"א) ז נכ"ס
דף ל"ז: ב ב"מ ג"כ אסור ונמנעו כחל
המועד וי"ט פננר טע"ס בל מוסף כ"ן
שמיט מוסף לאוסף (סמ"ק) ס"י עמ"ס
משום טעמא שמה דה"ל מייב תפילין כ"ו
בפירוש ופ"י תרס"ה טע"ס ס"י כ"ט
ופ"י כ"ט: ג ג"ס א"ת. נכ"ס
אכילת מל"ה ופננ"י יעבד"י אסור וי"א
ס"ל כיון שמתחין נעשית מלאך ליתא
אות: ד נקל רס. ולי שלא ליק נכ"ס
נ"ס ר"ק יתחנ נכ"ס:
ל"ב א ו' ש"ס. ז"ך לכחנ ד דלח
כל נ גדולס כמו ל' דלח"ן קפ"י
(כתבי האר"י): ג ב מפנן טע"ס. לא
רמיזי ל"ל מהגדולס טע"ס ק. וכן ב"ד
כחנ שלכתחלה יעבד"י דיו מדר"ה כח"ן
הפן שש"ס (ס"ד) דלא קפ"י של פנן.
ורמז"ס כחנ טע"ס לכחנ מדרו שנתחנ.
וכתש"ו מהר"ל ד"ה ס"י קפ"י כחנ שד"ו
שלט כחנ רבותא אכסרו לה ותמלא
כסב"מ אגנס כח"ו"ל ור"ת טע"ס טע"ס ור"ש
פוסל ארמ"ל"ס יתנר רותס טע"ס סט"ו
כח"ן לכחנ כשפוסטיל"ס שא"ל של קופ"ס או
ב"ד

ביאור הנ"א

כבר נתבאר והרהיבם לא כי אלא לטוהרו ודף מה חולק רש"י כ"ל : סעי' ה' יש מי כו'. דלא ליהוי הריקולי דסחרי אהדרי ועמ' ריש ברכות ד"ם תלויה. ה"ת קשיא כו' וכה"ש בעירובין ז' א' :

ס"י לא א' אסור. לשון ההגבר ומדברי מדרש העולם הוא כה"ש כס"ב וכ"כ הרא"ש כסלכות קטנה נשם ספר העתים אכל הרמב"ם והעור לא כי אסור אלא לאו זמן הפילין הן וכחש"ל ס"י כ"ש דלחן אסור לדעת העור ועי"ן ס"י ש"א ס"ז :

מ"אני כו'. כ"ש וכ"ל : סעי' ב' בחול המועד כו'. ר"ל כחש' וכו"כ כסלכות גדולות וספר העתים כ"ש הגאון וכ"כ מ"ח נ"א ג' : וי"א כו'. כ"ש כה"ש י"ש א' ד"ו להנ"ח : לאחר המועד ה"ל לעלות ח"ל לאתרים אכל חן רחוק חזה כלל דר"ח ר"י לעמיתיה דלית לכו כ"כ כה"ש דעירובין דשנת יו"ט והן הפילין הן וכ"ש כה"ש ס"ש דהם רחוקים ז' וכן ח"ס' דמנחה ל"ו כ' ד"ה ינאלו כו' וע' ח"ס' דמ"ק י"ש א' ד"ה ר' יוסי כו' ובעירובין ל"ו א' ד"ה ימים ויירושלמי שכתב' ח"ס' כה"ש ס"ש וע"ס ח"ן רחוק כלל דש' אליבא דה"ד שנת זמן הפילין כדקתיר ס"ש חתומין פ"ג' עליה דרכ' כה"ש ח"ס' הפילין כו' לעלות ופריק ס"ש חתומין אליבא דרכ' יתחמין רכ"ו יחזיק הוא דקתיר כה"כ כו' דש"ל שנת יו"ט ז"ת הן וע' ל"ו ס"ש כסו"ת דש"ש וח"ן לדש"ש ז' עיקר כלל דהם כה"ש ח"ס' בעירובין ס"ש השמעות ק"ה חסו"ת דספ"ק דכ"ה גבי משלחן כל"ס כ"ן חפורין כו' וקתיר לתהוי הפילין כו' ע"ש ליהא ד"ס' כה"ש חתומין דכירושלמי פ"ק דה"ש כ"ה ח"ה כה"ש חתומין ח"ש ח"ן ח"ן חתומין וכן ל"ל כה"ש ח"ל ח"ש ח"ן חתומין כלל כסו"ת ח"ל ח"ש :

(יירושלמי, ע"ג) Geruzim

ג. מעשה בתפילין בחול-המועד

ג-ד, ד, א; דק"א ד, ד-ה, א

ויהי אחרי כן שכר הרב מוהר"ג בשבילו אי' כפר' שיתפרנס שם ושם קנה שלמות רב. כי בנה לעצמו בית התבודדות² ביער ושם היה מתפלל ולמד כל הימים לרבות הלילות כל השבוע רק משבת לשבת בא לביתו ושם היו לו ג"כ בגדי לבן לשבת. והיו לו ג"כ בית המרחץ ובית הטבילה. ואשתו היתה עסוקה בפרנסה וה' שלח לה ברכה והצלח' במעשה ידיו והיו מכניסו אורחים להאכילם ולהשקותם בכבוד גדול. וכשב' איזה אורח אזי היא שולחת אחריה ודוא בא ומשמש לפניהם. ולא ידעו ממנו דבר והנה דרכו היו כשבא לעיר⁴ על ר"ה⁵ היו בעיר כל החדש פעם א' בחה"מ סוכות⁶ וראה הרב מוהר"ג שאינו מניח תפילין ודרכו היו להתפלל בכותל מזרח דווק'⁷ וישאלהו מדוע אינך מניח תפילין היום⁸. והשיב כי ראיתי בספרי טייץ⁹ שכל מי שמניח תפילין בחה"מ¹⁰ חייב מיתה¹⁰ ויקצוף הרב מאד על זה. כי הוא מורה ובא מספרי אשכנז. ויוכל להיות מזה¹¹ מי יודע מה שיהי'. והלך עמו להרב דקהלה¹² שיאמר לו דברי מוסר כי היו מחזק בעיניהם לירא שמים אלא שאין בור ירא חטא¹³. והרב היה איש צדיק גדול מאד. ויהי כשבאו לבית הרב נשק ר"ג את המזחה והבעש"ט הניח ידו על המזחה ולא נשקה. וירגז הרב מוהר"ג עליו גם על זה. וכשנכנסו לבית הרב הסיר הבעש"ט את המסדה¹⁴ וראה הרב אור גדול וקם לפניו. ואז השיב המסדה על פניו וישב הרב וכן עשה כמה פעמים: ונתבהל הרב מאד כי לא ידע מה הוא שנרמה לו לאדם קדוש ופעמי' שדוא אדם פחות¹⁵, וכשהקביל¹⁶ מוהר"ג לפניו עבור התפילין והמזחה¹⁷ לקח את הבעש"ט בסתר¹⁸ ואמר לו הרב גזרני עליך שתגלה לי האמת¹⁹, והוכרח לגלות לו אבל הבעש"ט חזר וגזר עליו שגם הוא לא יגלה מזה כלל. ויהי בבואם לחוץ ויאמר הרב אל מוהר"ג אני דוכרתי אותו בתוכח', לדעתי לא יעש' דבר חוץ לשיט²⁰ כי הו' עושה לפי תומו. וילך הרב ויקח את המזחה ויראו אותה שדיא פסולה: